

Gmina jako klient na rynku elektroenergetycznym – racjonalizacja zużycia energii na przykładzie Miasta Częstochowy

URZĄD MIASTA CZĘSTOCHOWY
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. +48 (34) 370 71 00, fax 370 71 70
e-mail: info@czestochowa.um.gov.pl

BOŻENA HERBUŚ
INŻYNIER MIEJSKI
tel. +48 (34) 370 76 16, fax 370 71 75
e-mail: bherbus@czestochowa.um.gov.pl

Realizacja pakietu klimatyczno – energetycznego opierającego się na założeniach polityki energetycznej Unii Europejskiej określanego w skrócie 3x20 do roku 2020 tj.:

- zmniejszenie o 20% ilości CO₂ emitowanego do atmosfery,
- zmniejszenie o 20% zużycia energii dzięki jej efektywniejszemu wykorzystaniu,
- zwiększenie o 20% (**dla Polski o 15%**) wykorzystania odnawialnych źródeł energii w całkowitym jej zużyciu.

Stała poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego w zakresie jakości i ciągłości dostaw sieciowych mediów energetycznych.

Analiza możliwości i warunków oraz korzystanie z wolnego rynku energii.

Kształtowanie świadomości oraz aktywizacja społeczności lokalnej do działań podejmowanych w celu poprawy efektywności energetycznej i ochrony powietrza.

Wymagają od samorządów nakreślenia i rzetelnej realizacji lokalnej polityki energetycznej.

Realizując ściśle określone cele lokalnej polityki energetycznej przedstawiciele samorządu działają jako:

- **urbaniści** – kształtują zagospodarowanie przestrzenne gminy, przesądzając w dokumentach planistycznych o rozwoju infrastruktury technicznej,
- **inwestorzy** – realizują zapisy wieloletnich planów inwestycyjnych, generując między innymi zapotrzebowanie na media,
- **konsumenci** – **kształtują rynek energii,**
- **zarządzający energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej** – wpływają na efektywność energetyczną posiadanych obiektów, spółek skarbu gminy i wszystkich podległych jednostek,
- **kształtujący poziom świadomości społecznej** w zakresie aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji, dotyczących zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej na poziomie lokalnym.

Częstochowa realizuje politykę zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej świadomie pełniąc wskazane funkcje.

Jednym z obszarów działania jest realizowany od 2003 roku program operacyjny „**Zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej miasta**”. Realizacja tego programu wymagała odpowiedzi na pytanie czym i jak zarządzamy. Odpowiedź na te pytania uzyskano sporządzając szczegółową bazę danych dla 173 budynków oraz 57 lokali użytkowanych przez instytucje miejskie, zawierającą następujące informacje:

1.Charakter działalności prowadzonej w obiekcie (np. oświata, kultura, urząd, ochrona zdrowia, sport i rekreacja)

2.Inwentaryzację w zakresie:

- danych technicznych obiektu,
- godzin pracy,
- komfortu energetycznego,
- informacji o użytkownikach,
- informacji o pododbiorcach (mieszkania, gabinety lekarskie, punktu usługowe).

3. Monitoring, analizę i weryfikację danych w zakresie zużyć i kosztów: energii elektrycznej, ciepła sieciowego, gazu ziemnego, innych nośników energii cieplnej oraz zużycia wody i odprowadzenia ścieków.

Opracowana baza danych była i jest podstawą do prowadzenia działań analitycznych i korygujących w zakresie zaopatrzenia w media wszystkich jednostek i obiektów gminy jak również oświetlenia dróg i miejsc publicznych, dodatkowo dla trzech budynków Urzędu Miasta od 2007 roku realizowany jest monitoring on – line zużycia wszystkich mediów sieciowych.

Prowadzony od 2003 roku monitoring zużycia wszystkich mediów sieciowych, między innymi energii elektrycznej oraz szczegółowa wiedza dotycząca warunków umów w zakresie mocy umownych, a przede wszystkim funkcjonujących w rozliczeniach taryf stanowi świetną bazę do przygotowania materiałów przetargowych, w celu skorzystania ze zliberalizowanego rynku energii elektrycznej.

Niezmiernie istotne jest dokładne określenie przedmiotu zamówienia. W wypadku gdy samorząd nie dysponuje monitoringiem zużycia energii, należy przygotować analizę zużycia za pełny rok kalendarzowy, może to również stanowić podstawę zakupu tym bardziej, że w specyfikacji istotnych warunków zamówienia należy dla bezpieczeństwa zakupu wielkość wolumenu określić dodatkowo (+ - 10%).

Ponadto niezmiernie istotne jest zamieszczenie w materiałach przetargowych wszystkich istotnych danych, które mają wpływ na cenowe przygotowanie oferty przez spółkę obrotu, przede wszystkim taryfy w jakich rozliczane jest zużycie energii, jeżeli są to np. taryfy B23, C22a, C12a, C12b, istotne jest żeby określić ilości energii zużywane w poszczególnych strefach (takie dane uwzględnia załącznik nr 1 do umowy stanowiący element specyfikacji przygotowanych w Częstochowie).

Komplety dokumentów przetargowych dla dwóch postępowań pomyślnie rozstrzygniętych w Częstochowie umieszczone są pod adresami:

<http://czestochowa.bip-gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=it%zimnil22.z3unu6nl21>

<http://czestochowa.bip-gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=bcem09gmd2.9uwmxlcmd1>

W Częstochowie przeprowadzono już z sukcesem dwa postępowania przetargowe, natomiast trzecie jest w toku.

Z dniem 01.01.2009 Urząd Miasta Częstochowy w trybie przetargu nieograniczonego zmienił sprzedawcę energii elektrycznej, a z dniem 01.04.2009 roku zmiana sprzedawcy nastąpiła dla dziewięciu placówek mu podległych.

Przyjęto założenie rozdziału usługi dystrybucji od zakupu energii, co umożliwiło faktyczną konkurencję spółek obrotu. Przy zamówieniu usługi kompleksowej (zakup energii wraz ze świadczeniem usługi dystrybucji) oferent praktycznie może być tylko jeden – sprzedawca dotychczasowy.

Oszczędności wynikające z pierwszego postępowania określone w stosunku rocznym szacowane są na 56 tys. zł., a w wyniku drugiego postępowania w okresie 9-ciu miesięcy na 25 tys. zł. co łącznie daje kwotę 81 tys. zł. Trzecie postępowanie dotyczące zakupu energii w terminie od 01.06.2009r. do 31.12.2009r. dla potrzeb oświetlenia dróg i miejsc publicznych, sygnalizacji świetlnych oraz siedziby prowadzone przez Miejski Zarząd Dróg jest w toku, ale już można powiedzieć, że również przyniesie oszczędności dla budżetu gminy.

Wolumeny energii określone w poszczególnych postępowaniach to:

Zakup energii dla Urzędu Miasta	- 1120 MWh
Zakup energii dla 9-ciu jednostek podległych	- 1530 MWh
Zakup energii dla potrzeb oświetlenia dróg i miejsc publicznych sygnalizacji świetlnych oraz siedziby MZD	- 7419,8 MWh

Doświadczenia uzyskane w trzech postępowaniach przetargowych dowodzą, że samorząd może skutecznie kształtować rynek energii. Obecnie prowadzone są w Częstochowie prace nad wewnętrznie bilansującą się grupą energetyczną, dla której w trybie przetargu zostanie zakupiona energia elektryczna na 2010 rok.

Samorządy terytorialne stanowią znaczących i wiarygodnych odbiorców energii elektrycznej i powinny być traktowane w sposób partnerski przez przedsiębiorstwa energetyczne i spółki obrotu. Jednak żeby tak było muszą mieć świadomość, że korzystając z uprawnień jakie daje obowiązujące prawo mogą w sposób skuteczny kształtować rynek energii.

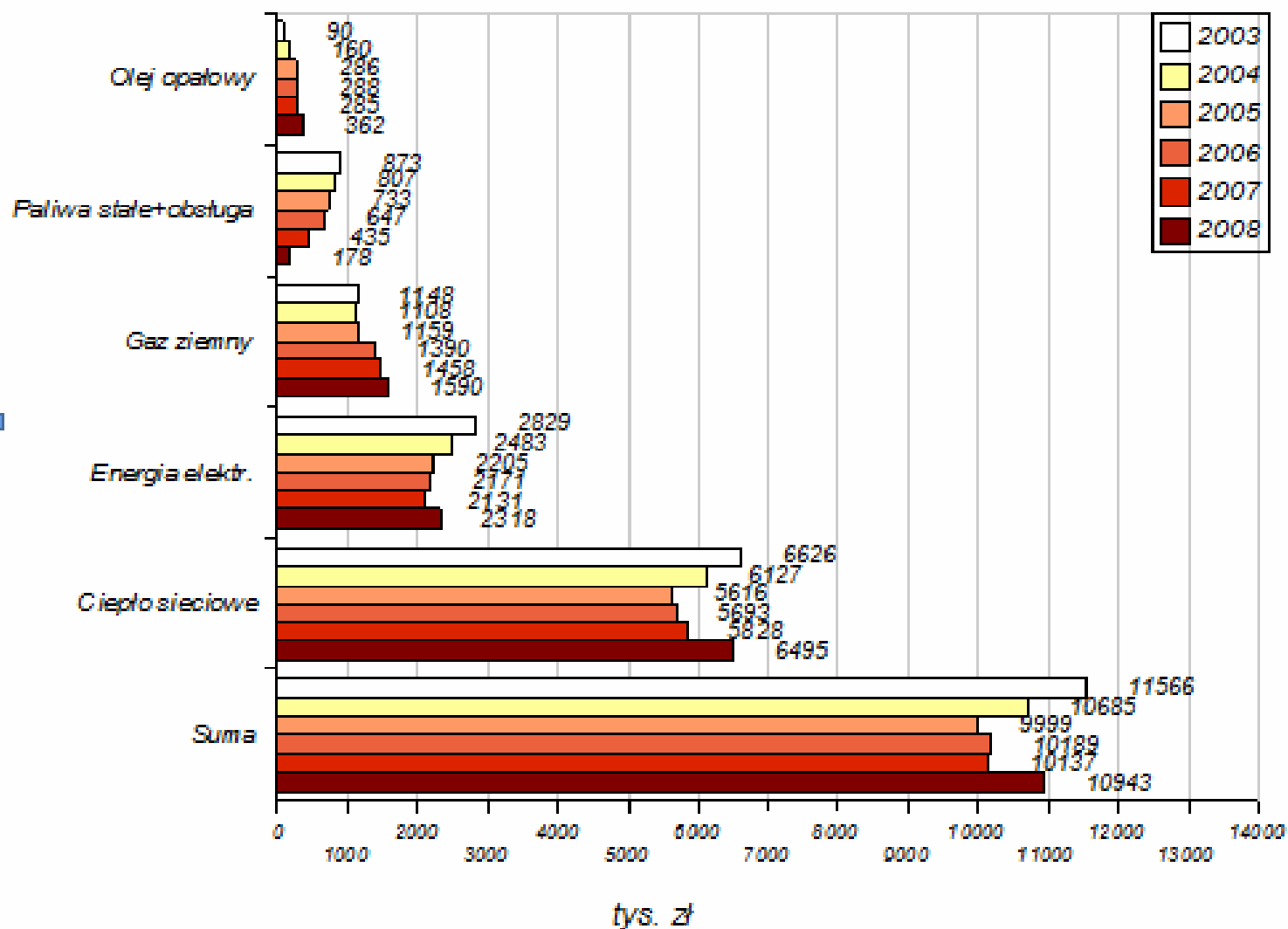

Umiejętne korzystanie z wolnego rynku energii może przynieść samorządom wymierne korzyści finansowe tak jak w Częstochowie.

Jednakże realizacja programu operacyjnego „Zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej”, które celem jest optymalizacja zużycia mediów i ograniczenie kosztów ponoszonych w tego tytułu przynosi miastu oszczędności liczone w milionach złotych. Program ten jest szczegółowo monitorowany dla populacji 121 obiektów oświatowych. Przeprowadzone analizy wykazały, że łączny koszt mediów energetycznych dla obiektów oświatowych w 2008 r. wyniósł 10.943 tys. zł. i był niższy o 623 tys. zł. w porównaniu do 2003 roku mimo kilkukrotnej taryfowej podwyżki cen. Jeżeli natomiast przyjmiemy jako bazową dla każdego roku kwotę przeznaczoną na media energetyczne w roku 2003, to suma oszczędności w latach 2004-2008 wyniesie 5.877 tys. zł.

Porównanie kosztów mediów energetycznych w latach 2003-2008

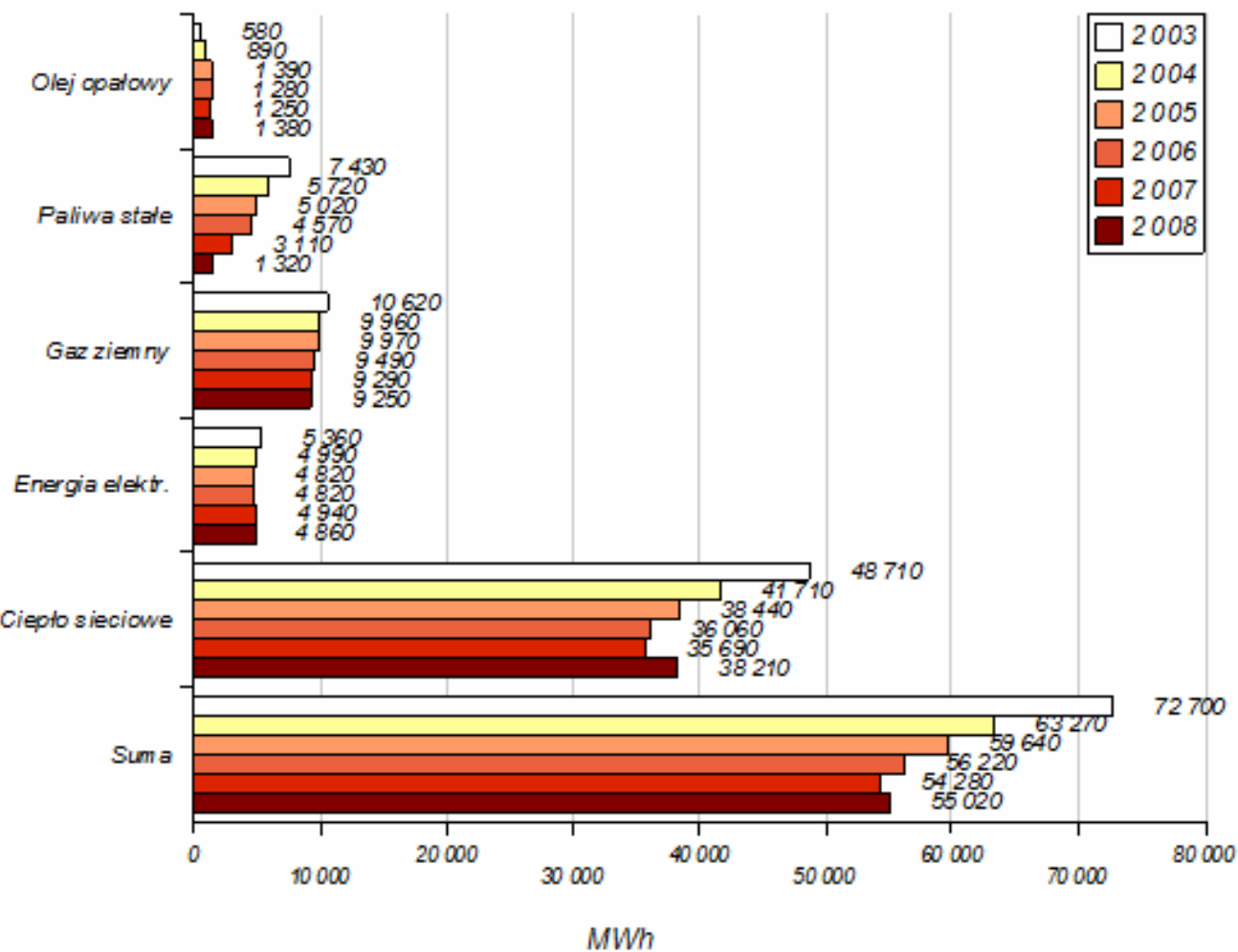

Łączne zużycie paliw i energii w grupie obiektów oświatowych w 2008 roku wyniosło 55 020 MWh i było mniejsze o 17 680 MWh (co stanowi 24,3%) w porównaniu do roku 2003.

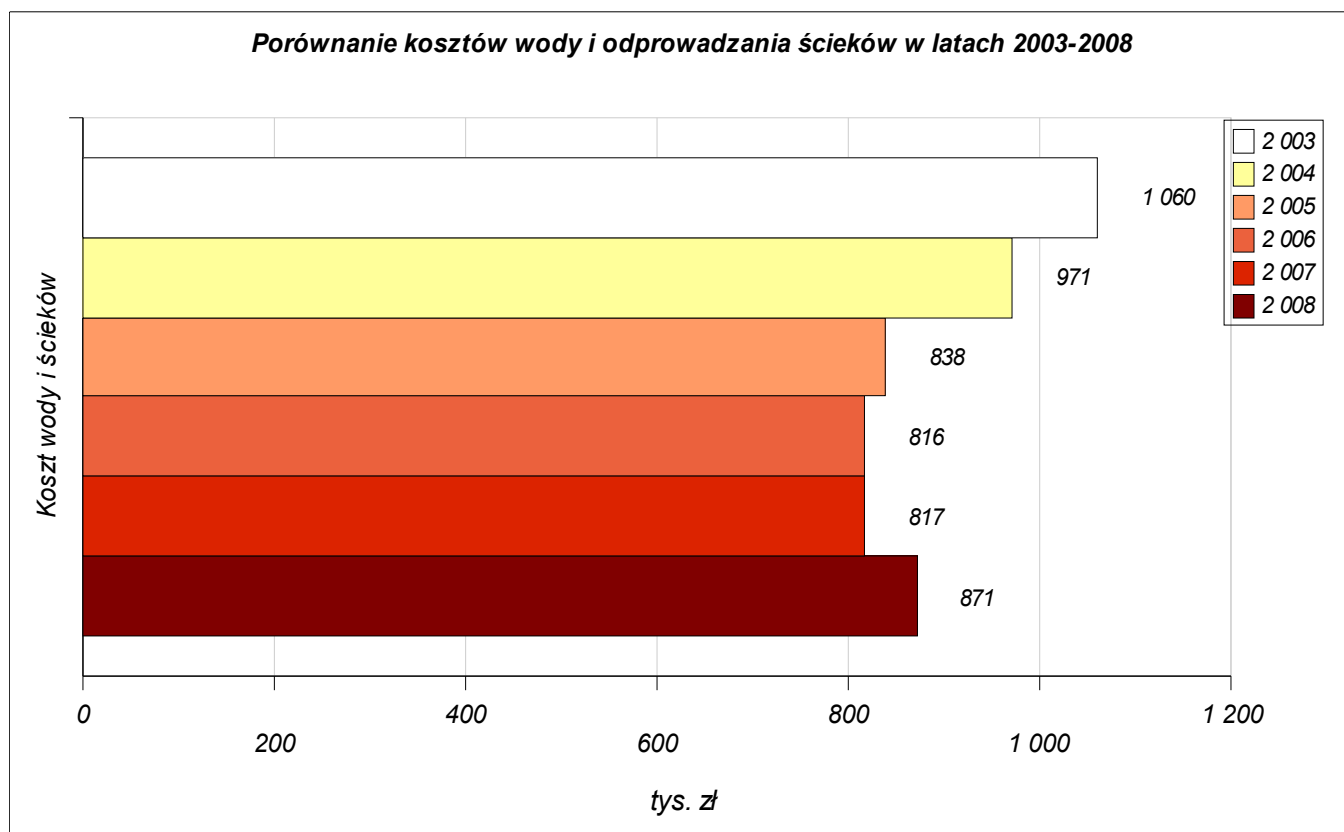

Porównanie zużycia mediów energetycznych w latach 2003-2008

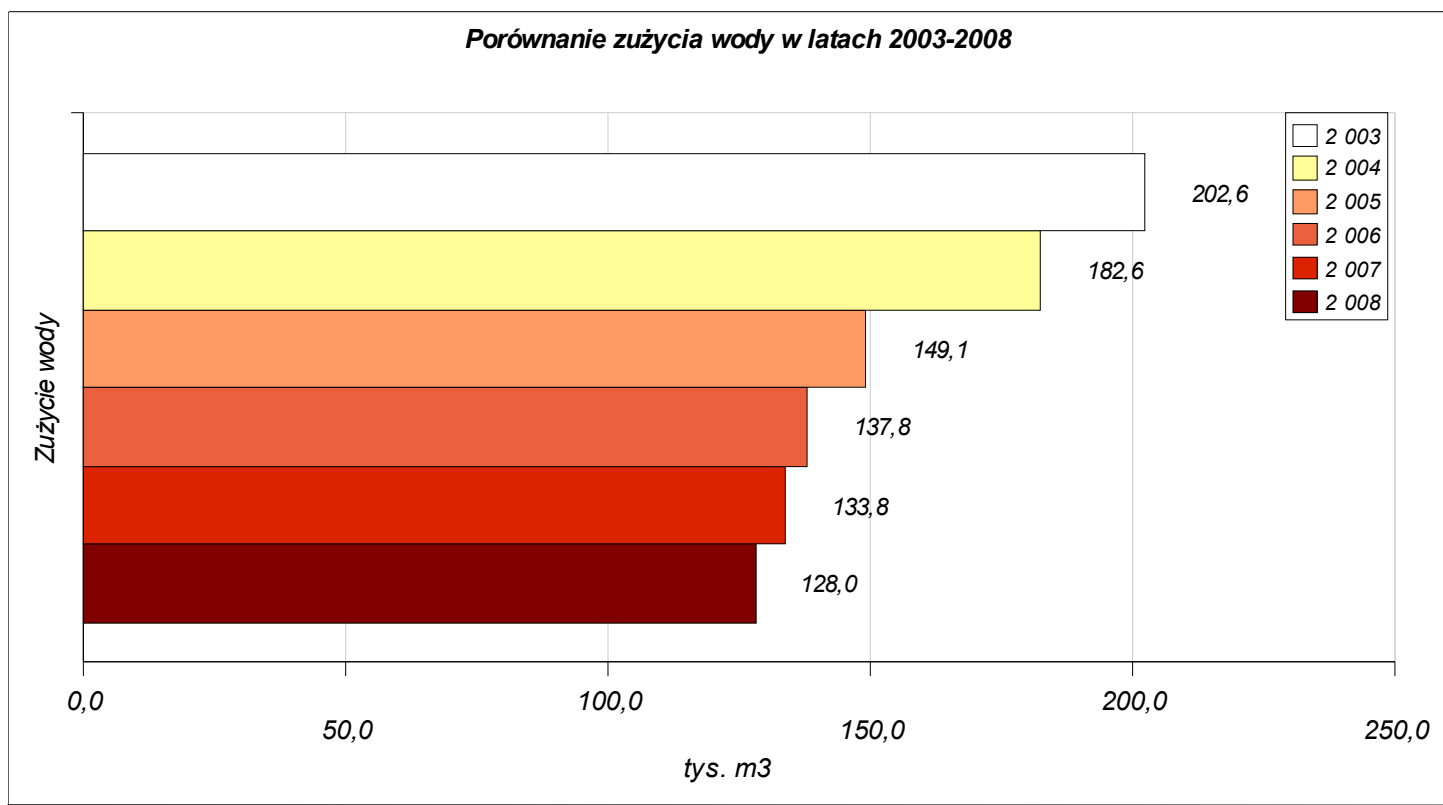

Przeprowadzone analizy wykazały, że łączny koszt wody i odprowadzania ścieków wyniósł w 2008 r. 871 tys. zł i był mniejszy o 189 tys. zł w porównaniu do roku 2003, mimo kilkukrotnej taryfowej podwyżki cen.

W wyniku prowadzonych działań ograniczono zużycie wody w grupie obiektów oświatowych z 202,6 tys. m³ w roku 2003 do 128 tys. m³ w roku 2008.

W wyniku przeprowadzonej symulacji okazało się, że w 2008 roku bez ograniczenia zużycia placówki oświatowe wydałyby na wodę i ścieki 1 412 tys. zł. Jednakże faktycznie poniesione koszty wyniosły 871 tys. zł, wobec czego realne oszczędności w tym obszarze wyniosły w ubiegłym roku 541 tys. zł.

- Planowanie energetyczne ,
 - umiejętne korzystanie z wolnego rynku energii,
 - zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej,
 - tworzenie nowatorskich platform współpracy samorządu, przedsiębiorstw energetycznych, ośrodków naukowych oraz niezależnych ekspertów,
- stanowią istotne elementy polityki energetycznej gminy. Tylko ich rzetelna i kompleksowa realizacja może zapewnić zrównoważony rozwój gospodarki energetycznej.

W Częstochowie wszystkie wskazane elementy lokalnej polityki energetycznej są realizowane. Poza umiejętnym korzystaniem z wolnego rynku energii oraz realizacji programu zarządzanie energią i środowiskiem w roku bieżącym opracowany zostanie „Lokalny Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla miasta Częstochowy.

Ponadto od kwietnia 2007 roku działa przy Prezydencie Miasta Częstochowy Rada na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Gospodarki Energetycznej Miasta Częstochowy, której członkami są Prezesi i Dyrektorzy wszystkich przedsiębiorstw energetycznych zaopatrujących miasto, Profesorowie Politechniki Częstochowskiej oraz niezależny ekspert - Dyrektor Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii z Katowic.

Kompleksowa realizacja lokalnej polityki energetycznej pozwala gminie wywiązywać się z obowiązków określonych w stosownych aktach prawnych oraz strategicznych dokumentach krajowych, jak również w pełni korzystać z praw jakie funkcjonujące prawo jej daje.

Gmina jako klient na rynku elektroenergetycznym – racjonalizacja zużycia energii na przykładzie Miasta Częstochowy

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

URZĄD MIASTA CZĘSTOCHOWY
ul. Śląska 11/13, 42-217 Częstochowa
tel. +48 (34) 370 71 00, fax 370 71 70
e-mail: info@czestochowa.um.gov.pl

BOŻENA HERBUŚ
INŻYNIER MIEJSKI
tel. +48 (34) 370 76 16, fax 370 71 75
e-mail: bherbus@czestochowa.um.gov.pl